

PROJEKTAS

Tvarios miesto plėtros strategijų ir funkcinų zonų strategijų rengimo ir įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo
2 priedas

2023–2029 M. ALYTAUS REGIONO FUNKCINĖS ZONOS STRATEGIJA

I SKYRIUS

TERITORIJA, KURIOJE ĮGYVENDINAMA STRATEGIJA

Alytaus regiono funkcinę zoną (toliau – FZ) teritoriniu požiūriu sudaro Alytaus miesto, Druskininkų, Alytaus rajono, Varėnos rajono ir Lazdijų rajono savivaldybių (toliau – savivaldybės) teritorijos. Regiono administracinis centras – Alytaus miestas. Druskininkų, Varėnos, Lazdijų miestai nuo Alytaus miesto yra nutolę 40-60 min. kelionės automobiliu atstumu. Alytaus regiono plotas yra 5418 km² ir tai sudaro 8,3 proc. šalies ploto.

2022 m. pradžioje Alytaus regione gyveno 135703 nuolatiniai gyventojai (arba 4,8 proc. šalies gyventojų). Iš jų: Alytaus miesto savivaldybėje – 51793 (plotas – 40 km²), Alytaus rajono savivaldybėje – 25429 (plotas – 1403 km²), Varėnos rajono savivaldybėje – 20746 (plotas – 2216 km²), Druskininkų savivaldybėje – 19843 (plotas – 453 km²), Lazdijų rajono savivaldybėje – 17892 (plotas – 1306 km²).

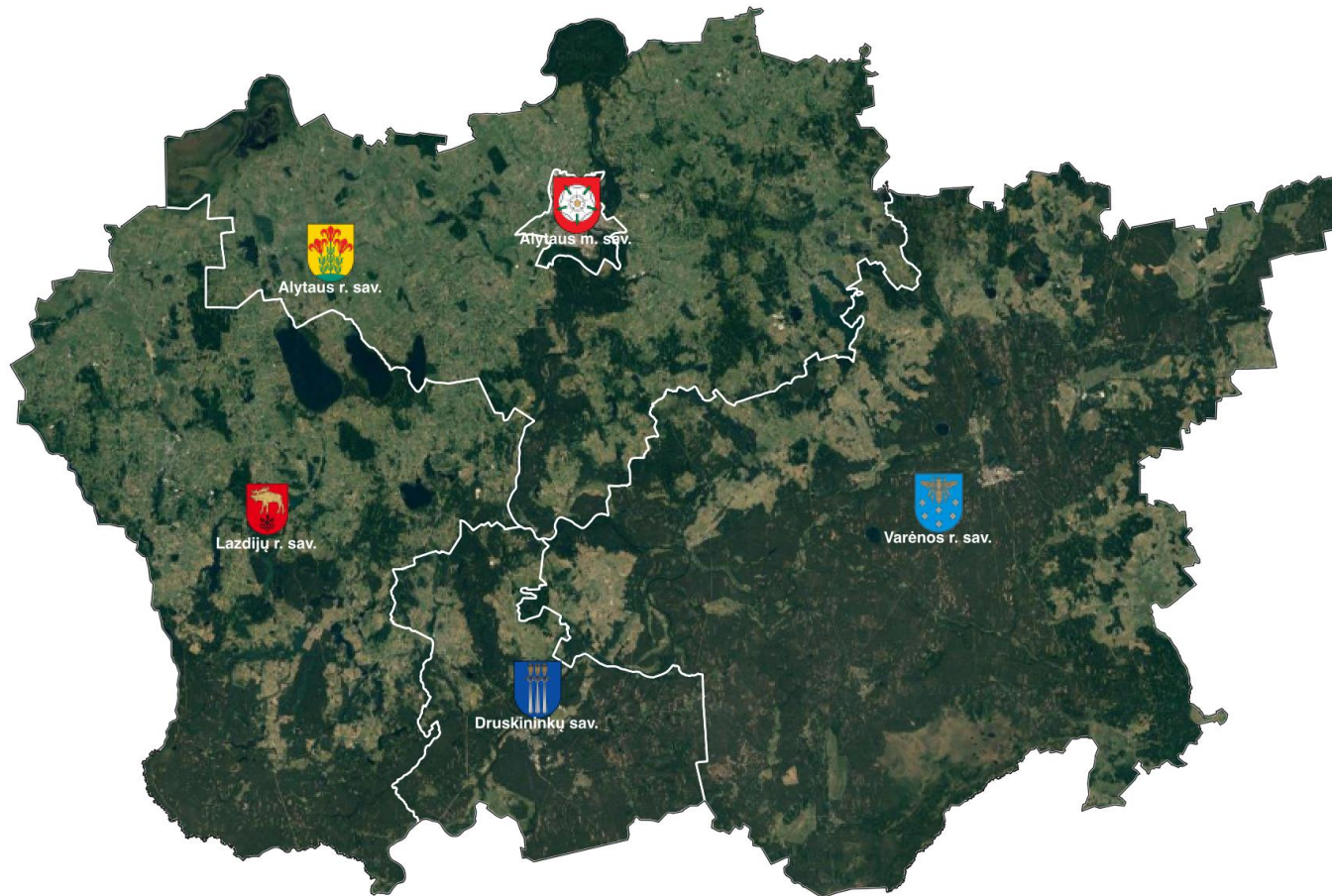
Geografiniu požiūriu FZ teritorija yra pasienio teritorija, besiribojantis su Lenkijos ir Baltarusijos Respublikomis.

Regione naujų socialinių ir (ar) ekonominių ryšių atsiradimo prielaidos.

Alytaus regiono gyventojų skaičiaus mažėjimas (nuo 2016 metų pradžios nuolatinių gyventojų skaičius sumažėjo 6,5 proc., t. y. du kartus daugiau nei šalyje (2,9 proc.), daugiausia gyventojų mažėjo Lazdijų rajone (12,5 proc.) ir Varėnos rajone (9,8 proc.), didelė regiono teritorinė įvairovė (gyventojai koncentruojasi dviejuose pagrindiniuose regiono centruose – Alytuje (38,2 proc. regiono gyventojų), Druskininkuose (9,4 proc. regiono gyventojų) ir aplink juos, tuo tarpu Lazdijų ir Varėnos rajonai yra išskirtinai kaimiškos teritorijos su mažu gyventojų tankumu (Varėnos rajone - 9,4 gyv./km² ir Lazdijų rajone - 13,7 gyv./km²) bei žemas ekonominis išsivystymas (FZ savivaldybės 2018 - 2021 m. sukūrė apie 2,8 proc. šalies bendrojo vidaus produkto, tai yra 8 rezultatas tarp Lietuvos apskričių) kelia nemažai socialinių ir ekonominių iššūkių užtikrinant gyvenimo kokybę regione. Todėl dar 2019 m. buvo analizuojamos Alytaus regiono specializacijos kryptys: apdirbamosios gamybos vystymas (Alytuje), turizmo vystymas (Druskininkuose), maisto pramonės plėtra (likusioje regiono dalyje). O 2020 m. pabaigoje tarpinstitucinių regionų savivaldybių pasitarimų metu buvo identifikuotos turizmo skatinimo, socialinių paslaugų plėtros ir regiono pasiekiamumo didinimo bendradarbiavimo sritys.

2022 m. įvertinus naujausius demografinius, ekonominius statistikos duomenis, bendru regiono savivaldybių sutarimu, nutarta, kad bendras savivaldybių problemas spręsti padės bendri veiksmai, vykdant šias vietos savivaldos funkcijas: sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymo ir šios veiklos skatinimo, keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimo bei vaikų neformaliojo švietimo organizavimo.

Teritorijos, kurioje įgyvendinama Strategija, žemėlapis

II SKYRIUS FUNKCINĖS ZONOS ANALIZĖ

Funkcinės zonos bendros problemos

Šia strategija siekiama spręsti FZ savivaldybėms būdingą problemą – *fragmentiškai naudojamas ekonominis ir socialinis potencialas regione neužtikrina gyvenimo kokybės.*

2016-2022 m. laikotarpiu Alytaus regiono gyventojų skaičiaus mažėjimą lėmė neigiama natūrali gyventojų kaita (2022 m. – 1529 asmenys) ir tik 2022 m. nustatyta teigiama neto migracija (2022 m. 1193 asmenys), kai šalyje teigiama neto migracija fiksuota 2019 m. Anksčiausiai - 2018 m., teigiama neto migracija fiksuota ir išliko Alytaus rajone, ryškų 2022 m. Alytaus miesto ir Druskininkų savivaldybių neto migracijos pokytį sąlygojo didelis pabėgėlių iš Ukrainos skaičius, o 2022 m. Lazdijų rajone vis dar buvo neigiama neto migracija (- 154 asmenys). Vertinant regiono gyventojų amžiaus struktūrą šiuo laikotarpiu, didėjo tik 65 m. ir vyresnių gyventojų dalis (+1,2 procentinio punkto), 15-64 m. amžiaus gyventojų dalis sumažėjo 0,4 procentinio punkto, vaikų iki 14 m. dalis sumažėjo 0,7 procentinio punkto. 2022 m. Alytaus regione buvo 12,1 proc. iki 14 metų nuolatinių gyventojų (mažesnis nei šalies vidurkis 14,9 proc.), 65,1 proc. 15-64 metų nuolatinių gyventojų (lygus šalies vidurkiui 65,1 proc.) ir 22,8 proc. 65 m. ir vyresni nuolatiniai gyventojai (didesnis nei šalies vidurkis 20,0 proc.). Nustatyta, kad Varėnos rajono ir Lazdijų rajono savivaldybė yra seniausios regiono savivaldybės (atitinkamai demografinis senatvės koeficientas 214 ir 197), o Alytaus rajono savivaldybė yra jauniausia (161). Tai rodo, kad regionas nepakankamai patrauklus gyventi. Vaikų ir darbingo amžiaus gyventojų mažėjimas, kartu augant vyresnio amžiaus gyventojų skaičiui kelia ekonomines (mažėja vartojimas, pradeda trūkti šiuolaikinių kompetencijų turinčių darbuotojų) ir socialines (didėja poreikis viešųjų paslaugų kokybei, įvairovei ir prieinamumui) problemas.

Žemas Alytaus regiono mėnesinis darbo užmokestis (bruto), kuris 2022 m. IV ketv. sudarė 1508,8 Eur (20 proc. mažesnis nei šalies vidurkis 1887,8 Eur), Alytaus miesto 1587,00 Eur (16 proc. mažesnis nei šalies vidurkis), Druskininkų 1468,2 Eur (22 proc. mažesnis nei šalies vidurkis), neužtikrina pakankamų pajamų kokybiškam gyvenimui kurti net regiono ekonominiuose centruose - kurorte ir regiono pramonės centre. Sezoniskumas paslaugų sektoriuje daro neigiamą poveikį turizmo paslaugų teikėjams, neleidžia optimaliai naudoti turimos infrastruktūros ir žmogiškųjų išteklių.

2021 m. pridėtinė vertė, sukurta vieno dirbančiojo per metus¹, Alytaus regione siekė 17,9 tūkst. eurų. Atotrūkis nuo darbo našumo vidurkio Lietuvoje (26,6 tūkst. eurų) siekė 8,7 tūkst. eurų (arba 48,4 proc.). Apgyvandinimo, maitinimo, pramogų ir poilsio organizavimo veikla regione yra išvystyta geriau, jos našumas 2021 m. viršijo šalies vidurkį. Regiono pramonėje ir apdirbamojoje gamyboje 2020 m. sukurta BVP dalis buvo didesnė nei bendrai Lietuvoje. Tačiau Alytaus regione šis sektorius nepakankamai išvystytas: dominuoja žemos pridėtinės vertės prekių (baldų, medienos, plastikų ir jų dirbinių) gamyba. Materialinės investicijos (to meto kainomis) 2021 m. Alytaus regione sudarė 219,2 mln. eurų ir sudarė vos 2,1 proc. visų materialinių investicijų tais metais Lietuvoje. Ši dalis Alytaus regione per 2017–2021 m. kito nedaug, t. y. 2,0 - 2,2 proc. p. intervalo ribose. Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, parodo menką investuotojų susidomėjimą, 2021 m. buvo 1603 Eur (kai šalies vidurkis buvo 3718 Eur).

¹ <https://kc.inovacijuaagentura.lt/site/binaries/content/assets/analitika/apzvalgos/2022/alytaus-apskr.-v2.pdf>

Taigi, darbo užmokesčio augimą ir (ar) pajamas iš ūkinės veiklos regione riboja investicijų į pažangesnes technologijas, procesus trūkumas, santykinai žemas verslumo lygis (2022 m. verslumo lygis, vertinant pagal 1000-iui gyventojų tenkančių mažų ir vidutinių įmonių (MVI) skaičių, Alytaus regione (21,5) buvo ženkliai mažesnis nei Lietuvoje (vidutiniškai 31,9), bei regione netolygiai išplėta turizmo paslaugų infrastruktūra, t.y. nesudarytos sąlygos pritraukti užsienio turistus (2022 m. Alytaus regione lankėsi 411413 turistų, iš jų 85,4 proc. buvo Lietuvos gyventojai ir tik 14,6 proc. užsieniečių (kai šalies vidurkis buvo 30,3 proc. užsieniečių)) ir prailginti visų turistų praleidžiamą laiką regione (2022 m. vidutiniškai 2,5 nakvynės teko vienam regiono turistui, 2,3 naktys – Lietuvos gyventojui ir 3,9 – užsieniečiams).

Nors Lietuvos savivaldybių gyvenimo kokybės indeksas² (toliau – GKI) parodė, kad visos FZ savivaldybės 2016-2021 m. laikotarpiu padarė tolygiai pažangą. Tačiau 2021 m. Alytaus miesto savivaldybė GKI buvo 0,54 (6 vieta tarp 6 didžiųjų miestų), Alytaus rajono – 0,58, Varėnos rajono – 0,48 ir Lazdijų rajono – 0,46 (34 vieta tarp 38 kaimiškų savivaldybių), Druskininkų – 0,62 (4 vieta tarp 4 kurortų). Šie duomenys leidžia teigti, kad Alytaus regionas ir atitinkamai FZ savivaldybės pasižymi žemesnėmis galimybėmis užsitikrinti pakankamą materialinės gerovės lygį, paslaugų prieinamumas ir palankią gyvenamą aplinką.

Poreikiai, potencialas, bendros problemų priežastys

Išsami bendros *problemos* „Fragmentiškai naudojamas ekonominis ir socialinis potencialas regione neužtikrina gyvenimo kokybės“ analizė, detaliai pateikta 2022-2030 m. Alytaus regiono plėtros plano skyriaus „Alytaus regiono esamos situacijos analizė“ „1.1 priežastis. Nepakankama teikiama švietimo paslaugų kokybė ir prieinamumas, ir „3.1 priežastis. Fragmentiškai naudojamas ekonominis, kultūros bei turizmo potencialas regione, neišvystytos viešojo susisiekimo paslaugos“ dalyse, parodė, kad visų FZ savivaldybių gyvenimo kokybę įtakoja *problemos priežastys*:

1. Mažas regiono investicinis patrauklumas ir neišvystyta verslo aplinka: vyrauja žemą pridėtinę vertę kuriantys verslai, nepakankamai išvystyta apdirbamoji gamyba, santykinai žemas verslumo lygis ir žemas našumas, nepakankamai išvystyta investicinių sklypų pasiūla, nepakankamai išplėtoti verslo centrai, inkubatoriai, kultūros ir kūrybines industrijos, nėra įrengtų kūrybinių erdvių. Trūksta kompleksinio požiūrio, bendradarbiavimo ir bendrų verslo rinkodaros priemonių įgyvendinimo.
2. Nepakankamai išnaudojamas regiono turizmo potencialas: netolygiai išplėta turizmo paslaugų infrastruktūra, nepakanka tokios, kuri skatintų konkurencingų produktų, patrauklių įvairiais metų laikais kūrimą, sudarytų sąlygas didinti paslaugų įvairovę bei prisidėtų prie sezoniškumo mažinimo, menkai išvystytas turizmo objektų pasiekiamumas, turizmo objektų pasiekiamumui nepritaikytas dviračių ir pėsčiųjų takų tinklas, Trūksta kompleksinio požiūrio, bendradarbiavimo, bendrų maršrutų, integruotų IT sprendimų, vieningų turizmo rinkodaros priemonių.
3. Neišvystytos viešojo transporto paslaugos: neišvystyta bendra, vieninga elektroninio bilieto ir keleivių informavimo sistema, nepatraukli viešojo transporto infrastruktūra.
4. Maža neformaliojo švietimo paslaugų įvairovė ir regioninis pasiskirstymas; maža neformaliojo ugdymo formų įvairovė ir ribotas prieinamumas vienoje teritorijoje (atskiros neformaliojo švietimo programos, jų infrastruktūra ir pasiekiamumas).

² [Gyvenimo kokybės indeksai savivaldybėse - LietuvosFinansai.lt](https://www.finansai.lt/)

Savivaldybės ieško bendrų sprendimų, kaip į regioną pritraukti aukštesnę pridėtinę vertę kuriančius verslus, daugiau pritraukti ir kuo ilgiau išlaikyti regione turistus, t. y. sudaryti prielaidas kurti geriau apmokamas ir įvairesnių gebėjimų reikalaujančias darbo vietas FZ savivaldybių gyventojams, bei užtikrinti viešųjų paslaugų kokybę ir įvairovę. Savivaldybės siekia kartu tęsti pradėtas regionines iniciatyvas, sprendžiant bendras problemines sritis ir užtikrinti šiuos bendrus savivaldybių **poreikius**:

1. Pritraukti naujas investicijas, kuriant investuotojų poreikius atitinkančią infrastruktūrą. Regione investicijoms tinkamų sklypų (A ir B kategorijos) pasiūla maža – 9,60 ha. Regiono savivaldybėse investicijoms tinkamų ir greitai išvystomų (per 1 metus ar greičiau) sklypų nėra. 2023 m. laisvų sklypų pasiūla Alytaus mieste buvo 11,7 ha, tuo tarpu vien per 2022 m. buvo išnuomota investuotojams beveik 6,5 ha. Tad artimiausiu metu bus susidurta su laisvų sklypų trūkumu.
2. Skatinti gyventojų verslumą, gerinant verslo aplinkos sąlygas, infrastruktūrą. Tik Alytaus mieste veikia bendradarbystės erdvė „Spiečius“, kuris paslaugas teikia ribotam skaičiui narių, kurie privalo turėti registruotą verslą (veiklą vykdantys ne daugiau nei 5 metus). Tuo tarpu kitose regiono savivaldybėse viešosios paslaugos verslui yra epizodinės (konsultuoja savivaldybių administracijų specialistai), o tik svajojantiems apie galimybę kurti verslą iš vis neteikiamos. Be to, nėra bendradarbystės erdvių, skirtų verslumo gebėjimų ugdymui vietos produktų kūrimo, kūrybinių industrijų, vizualinių menų, turizmo paslaugų teikimo srityse.
3. Padidinti regiono turistinį patrauklumą, pritaikant turizmo, gamtos ir kultūros objektus lankymui, užtikrinant pakankamą infrastruktūrą konkurencingų produktų, patrauklių įvairiais metų laikais, kūrimą bei paslaugų įvairovės didinimą. Dzūkijos kultūros paveldo arealas turi didelį rekreacinį resursą (4 lankomiausias regionas iš visų regionų). Tačiau regione netolygiai išplėtotą turizmo paslaugų infrastruktūrą, turizmo, gamtos ir kultūros objektai nepritaikyti lankymui, ypač neįgalųjų poreikiams (trūksta automobilių sustojimo, poilsio ir laisvalaikio zonų, viešųjų tualetų, mažosios architektūros elementų, informacinės infrastruktūros, apšvietimo ir kt.), nesudarytos galimybės lankytinus objektus pasiekti dviračių ir pėsčiųjų takais, nesukurti bendri regiono turistinį potencialą ir galimybes išryškinantys maršrutai, neišvystyta kultūrinio ir didelę paklausą turinčio konferencinio turizmo paslaugų infrastruktūra.
4. Pagerinti viešojo transporto paslaugų kokybę ir patenkinti gyventojų poreikius. Regione tik Alytaus ir Druskininkų miestai yra gerai išvystę viešojo susisiekimo tinklą ir sudarę galimybę gyventojams naudotis viešuoju transportu tinkamu laiku, t. y. laiku pasiekti darbo vietas ir viešąsias paslaugas. Kitų FZ savivaldybių viešojo transporto paslaugų kokybė netenkina gyventojų poreikių (neįdiegtas elektroninis bilietas, dominuoja sena viešojo transporto infrastruktūra). Be to, visos regiono savivaldybės viešojo transporto paslaugas teikia atskirai bei tarpusavyje nekoordinuotai, maršrutai nėra suderinti regiono gyventojų judumui, regiono mastu neįdiegtos ir nenaudojamos intelektinės transporto sistemos (ITS), nėra vieningo patogaus atsiskaitymo už kelionę.
5. Užtikrinti neformaliojo švietimo paslaugų įvairovę ir prieinamumą visiems FZ gyventojams. Alytaus rajono, Varėnos rajono ir Lazdijų rajono savivaldybių neformalaus švietimo paslaugų ir formų įvairovė yra nepakankama, sporto mokyklų bazė bei įranga pasenusi, nepritaikyta neįgalųjų poreikiams ir neatitinka šiuolaikinių vaikų ir jaunimo poreikių. Regione nėra neformalaus švietimo paslaugų tinklo, kuris sudarytų galimybes regiono gyventojams gauti neformaliojo švietimo paslaugas neįtakojant savivaldybės teritorijos.

2023–2029 m. FZ savivaldybių bendriems poreikiams tenkinti Alytaus regiono savivaldybės sieks panaudoti konkrečių savivaldybių **potencialą**:

1. Konstruktivyvų Alytaus miesto ir Alytaus rajono savivaldybių bendradarbiavimą, plečiant Alytaus pramonės parko teritoriją, t. y. apjungiant Alytaus miesto ir Alytaus rajono savivaldybėse esančias teritorijas (žemės sklypus).
2. Alytaus miesto savivaldybės įgytą patirtį, įgyvendinant URBACT verslumo skatinimo projektą, bei sukauptas verslo bendruomenės žinias.
3. Druskininkų savivaldybės patirtį turizmo ir kultūros paslaugų vystyme, gamtos, kultūros, rekreacinius išteklius savivaldybėse, savivaldybių bendradarbiavimo patirtį, įgyvendinant bendrus turizmo infrastruktūros plėtros ir rinkodaros projektus bei suteikiant regioninės reikšmės statusą projektui „Druskininkų kultūros ir kongresų rūmų ir jų aplinkos pritaikymas lankymui“.
4. Savivaldybių patirtį identifikuojant nepakankamą viešojo transporto ir švietimo paslaugų prieinamumą ir kokybę bei inicijuojant bendras paraiškas „Vieninga elektroninio bilieto ir keleivių informavimo sistema Alytaus regiono savivaldybėse“ bei „Alytaus regiono savivaldybių švietimo sistemos skaitmeniniai sprendimai“ Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės finansavimui gauti.

Galimybės ir grėsmės

Grėsmė, kuri gali sutrukdyti sėkmingai spręsti FZ savivaldybių problemą, yra neigiamos demografinės tendencijos ir senstanti šalies visuomenė (medianinis gyventojų amžius Lietuvoje 2018 m. siekė 43 m., 2022 m. – 44 m.). Tai reiškia mažėjantį dirbančiųjų skaičių, didėjančias sveikatos ir socialinės apsaugos išlaidas, augančią našą dirbantiesiems. Tačiau tikėtina, kad dėl gerėjančio viešųjų paslaugų teikimo, vyresnio amžiaus asmenų gyvensenos pokyčių, „sidabrinės ekonomikos“ vystymosi, visos šalies mastu bus sudarytos palankesnės sąlygos vyresnio amžiaus asmenis ilgiau išlikti darbingais ir socialiai aktyviais bendruomenės nariais.

FZ savivaldybėms grėsmę kelia auganti konkurencija rekreacijos, turizmo paslaugų teikimo srityse. Tai reiškia mažesnę turistų srautą, trumpesnį apsistojimo laiką, lemia sezoniškumą. Dėl to generuoti regionuose ekonominę vietovės gyvybingumą sukuriančius turistų srautus tampa sudėtinga. Tačiau nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu augantis specialiųjų turizmo krypčių vystymo (konferencijų, kaimo, ekologinis, aktyvus, sporto, kultūrinis pažintinis, ekstremalus turizmas) poreikis yra galimybė individualizuotų turizmo, apgyvendinimo, maitinimo, smulkiojo verslo paslaugoms plėtoti.

FZ savivaldybėms grėsmę kelia ir ypač atokiose (Varėnos rajono ir Lazdijų rajono savivaldybių) teritorijose didėjanti socialinė atskirtis dėl nevienodų ir (ar) ribotų galimybių gauti prieinamas ir kokybiškas viešąsias paslaugas. Neišvystytos viešojo susisiekiimo paslaugos nesudaro galimybės gyventojams naudotis viešuoju transportu tinkamu laiku ir mažina darbo vietų ir paslaugų prieinamumą. Nepakankama neformaliojo švietimo paslaugų įvairovė riboja individualių gebėjimų lavinimą, kompetencijų ugdymą. Investicijų didėjimas reformuojamoms sritims - „Naujos kartos Lietuva“ plano ir 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos įgyvendinimas, yra galimybė pradėti pokyčius geresnių viešojo susisiekiimo ir švietimo paslaugų teikimui.

Teritorijos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (toliau – SSGG) analizė

Problema: Fragmentiškai naudojamas ekonominis ir socialinis potencialas regione neužtikrina gyvenimo kokybės

Silpnybės	Stiprybės
<p>Trūksta investicijoms tinkamos infrastruktūros ir verslo aplinkos, nėra greitai išvystomų sklypų.</p>	<p>Veiklą vykdančias Alytaus pramonės parkas. Alytaus miesto savivaldybės sukaupta verslumo skatinimo ir verslo aplinkos sąlygų gerinimo patirtis.</p>
<p>Nepakankamai pritaikyti regiono turizmo, gamtos ir kultūros objektai lankymui, nėra bendrų turizmo maršrutų ir vieningų turizmo rinkodaros priemonių.</p>	<p>Druskininkų savivaldybės sukaupta patirtis vystyti turizmo ir kultūros paslaugas. FZ savivaldybių sukaupta patirtis įgyvendinant bendrus turizmo srities projektus.</p>
<p>Viešojo transporto ir neformalaus švietimo paslaugų infrastruktūra, kokybė, įvairovė ir prieinamumas netenkina šiuolaikinių regiono gyventojų poreikių.</p>	<p>Alytaus ir Druskininkų miestai yra gerai išvystę viešojo transporto tinklą. FZ savivaldybių bendradarbiavimas inicijuojant bendras viešojo transporto ir švietimo paslaugų skaitmeninimo paraiškas.</p>
Galimybės	Grėsmės
<p>Vyresnio amžiaus asmenys dėl gerėjančių viešų paslaugų ilgiau išliks darbingai ir socialiai aktyviais bendruomenės nariais</p>	<p>Neigiamos demografinės tendencijos ir visuomenės senėjimas</p>
<p>Nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu augantis poreikis specialiųjų turizmo krypčių vystymui (konferencijų, kaimo, ekologinis, aktyvus, sporto, kultūrinis pažintinis, ekstremalus turizmas)</p>	<p>Auganti konkurencija rekreacijos, turizmo paslaugų teikimo srityje</p>
<p>Investicijų didėjimas reformuojamoms sritims – „Naujos kartos Lietuva“ plano ir 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos įgyvendinimas.</p>	<p>Ypač atokiose teritorijose didėjanti socialinė atskirtis dėl nevienodų ir (ar) ribotų galimybių gauti prieinamas ir kokybiškas viešąsias paslaugas</p>

1. Sudaryti sąlygas tolygiai regiono socialinei ir ekonominei plėtrai	BVP vienam gyventojui, to meto kainomis (tūkst. Eur)	11,5 (2021 m.)	13,0 (2025 m.)	15,0 (2029 m.)	1.1. Didinti regiono investicinių patrauklumą ir gerinti verslo aplinką	Sukurtos arba atkurtos teritorijos, naudojamos ekonominei, rekreacinei ar turizmo paskirčiai (ha)	0 (2023 m.)	0 (2025 m.)	3,33 (2029 m.)
					Sukurtos arba atkurtos teritorijos, naudojamos ekonominei veiklai (hektarai)	0 (2023 m.)	2,0 (2025 m.)	9,4 (2029 m.)	
					Metinis konsoliduotų viešųjų paslaugų vartotojų skaičius (vartotojai per metus)	0 (2023 m.)	0 (2025 m.)	8600 (2029 m.)	
					1.2. Didinti regiono turistinį patrauklumą	Sukurtos arba atkurtos teritorijos, naudojamos ekonominei, rekreacinei ar turizmo paskirčiai (ha)	0 (2023 m.)	18,30 (2025 m.)	57,792 (2029 m.)
					Dviračiams skirtos infrastruktūros metinis naudotojų	0 (2023 m.)	16830 (2025 m.)	56100 (2029 m.)	

					skaičius (naudotojai per metus)			
					Metinis konsoliduotų viešųjų paslaugų vartotojų skaičius (vartotojai per metus)	0 (2023 m.)	27000 (2025 m.)	300000 (2029 m.)
				1.3. Didinti viešųjų paslaugų kokybę ir įvairovę	Metinis konsoliduotų viešųjų paslaugų vartotojų skaičius (vartotojai per metus)	0 (2023 m.)	0 (2025 m.)	566978 (2029 m.)
					Numatomas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (tonos CO2 ekvivalentu per metus)	374,4 (2022 m.)	366,9 (2025 m.)	359,4 (2029 m.)

IV SKYRIUS INTEGRUOTO POŽIŪRIO APRAŠYMAS

Integruoto požiūrio, kurio laikomasi rengiant ir įgyvendinant Strategiją, aprašymas		
Strategijos atitiktis integruotą požiūrį užtikrinantiems	Veiksmams prisidedama prie efektyvesnio dviejų ar daugiau Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytų savivaldybių funkcijų vykdymo	Alytaus regiono funkcinės zonos strategijoje suplanuotais veiksmams bus sukurtos naujos ir inovatyvios kompleksinės viešosios paslaugos ir tvari viešoji infrastruktūra (pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos

principams		įstatymą vykdant šias funkcijas: sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymo ir šios veiklos skatinimo, keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimo bei vaikų neformaliojo švietimo organizavimo).
	Iš kiekvienam uždaviniui priskirtų veiksmų visumos naudą gaus tikslinės grupės dviejose ar daugiau tarpusavyje besiribojančiose ir socialiniais ir (ar) ekonominiais ryšiais susijusiose arba potencialiai tokius ryšius galinčiose suformuoti savivaldybėse	<p>Uždaviniams „Didinti regiono investicinį patrauklumą ir gerinti verslo aplinką“ ir „Didinti regiono turistinį patrauklumą“ priskirti veiksmai, skirti verslumui skatinti, verslo aplinką gerinti, investiciniam ir turizmo patrauklumui didinti. Visos 5 regiono savivaldybės dalyvaus šių uždavinių veiksmų įgyvendinime. Naujai planuojami veiksmai padės sukurti infrastruktūrą atitinkančią investuotojų poreikius, pagerinti verslo aplinką, o tai sudarys palankesnes sąlygas verslumui ugdyti, padidinti rekreacinių ir turistinių objektų prieinamumą. Be to, bendri, Alytaus miesto, Alytaus rajono ir Druskininkų, - savivaldybių lyderių, koordinuojami informavimo, komunikacijos, integruoto investavimo, verslo ir turizmo paslaugų tinklo kūrimo veiksmai stiprins bendrą funkcinės zonos ekonominę ir turistinę potencialią ir taip prisidės prie investicijų pritraukimo, verslumo ugdymui tinkamų sąlygų sudarymo, turistų srautų augimo visoje FZ teritorijoje. Investiciniai veiksmai bus koordinuojami per neinvesticinio veiksmo/ų valdymą – susitarimus ir bendrą veiklą tarp FZ savivaldybių.</p> <p>Uždaviniui „Didinti viešųjų paslaugų kokybę ir įvairovę“ priskirti veiksmai, skirti vieningai viešojo transporto sistemai sukurti bei įvairove paremtos neformaliojo švietimo sistemai sukurti. Visos 5 regiono savivaldybės dalyvaus šio uždavinio veiksmų įgyvendinime. Naujai planuojami veiksmai padės pagerinti viešojo transporto prieinamumą Alytaus regione, o tai paskatins gyventojus naudotis viešojo transporto paslaugomis, prisidės prie efektyvesnio išteklių naudojimo, pagerins susisiekimą FZ teritorijoje. Neformaliojo švietimo paslaugų įvairovės didinimui skirti veiksmai padės centralizuotai valdyti neformaliojo švietimo tinklą ir jo užimtumą FZ savivaldybėse. Taip pat padės sukurti būtiną infrastruktūrą vaikų užimtumui, kokybiškam lavinimui. Be to, bendri Varėnos rajono ir Lazdijų rajono - savivaldybių</p>

		lyderių, koordinuojami informavimo, komunikacijos, integruoto viešojo transporto ir neformaliojo švietimo paslaugų tinklo kūrimo veiksmai stiprins bendrą funkcinės zonos socialinį potencialą ir taip prisidės prie gyvenimo kokybės didinimo, esamų gyventojų poreikių tenkinimo ir naujų gyventojų, ypač jaunų šeimų, pritraukimo įsikurti FZ savivaldybėse. Investiciniai veiksmai bus koordinuojami per neinvesticinio veiksmo/ų valdymą – susitarimus ir bendrą veiklą tarp FZ savivaldybių.
	Veiksmai įgyvendinami taikant integruotą teritorinių investicijų metodą	Alytaus regiono funkcinės zonos strategijos veiksnių visuma prisideda apie ESIFP 5-ojo prioriteto „Piliečiams artimesnė Lietuva“ koncentruojantis į viešųjų paslaugų kompleksumą ir Alytaus regiono investicinio patrauklumą didinimą pasinaudojant Programos 5 prioriteto 5.1 ir 5.2. uždavinio, 4 prioriteto 4.5 ir 4.9. uždavinio bei 8 specialiojo prioriteto 8.1 uždavinio investicijomis.

V SKYRIUS

PARTNERIŲ DALYVAVIMAS RENGIANČIŲ IR ĮGYVENDINANČIŲ STRATEGIJĄ

Partnerių dalyvavimo rengiant ir įgyvendinant Strategiją aprašymas		
Etapas	Įtraukimo priemonės	Dalyviai
Strategijos rengimas	Strategijos projekto pristatymas ir aptarimas Alytaus regiono plėtros tarybos (toliau – ARPT) partnerių grupės išplėstiniame posėdyje (sudarant galimybę dalyvauti ir į Partnerių grupę neįtrauktiems atstovams). Informacija apie posėdį ir jo medžiaga buvo pateikta Alytaus regione veikiančioms verslo asociacijoms, nevyriausybinėms organizacijoms. (2023-04-03 nuotoliniu būdu)	ARPT partnerių grupės nariai, verslo asociacijų, profesinio mokymo įstaigų, kolegijos, Užimtumo tarnybos ir NVO atstovai.
	Strategijos viešinimas sudarant sąlyga teikti pastabas ir pasiūlymus el. erdvėje:	Alytaus miesto, Alytaus rajono, Varėnos rajono, Lazdijų rajono, Druskininkų gyventojai.

	www.alytausregionas.lt (2023-05-25)	
Strategijos įgyvendinimas	Strategijos ir jos stebėsenos rezultatų viešinimas ARPT ir savivaldybių internetinėse svetainėse iki 2030 m. Vykdyto terminai: 2024 05 31; 2025 05 31; 2026 05 31; 2027 05 31; 2028 05 31; 2029 05 31; 2030 05 31.	Alytaus miesto, Alytaus rajono, Varėnos rajono, Lazdijų rajono, Druskininkų gyventojai.
	Strategijos ir jos stebėsenos rezultatų pristatymas ARPT posėdžiuose	ARPT nariai.
	Strategijos įgyvendinimo ataskaitų pristatymas ir aptarimas	ARPT partnerių grupės nariai, kiti partneriai.